

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балабақшада логикалық ойындардың балалармен жұмыс жүргізудегі маңыздылығы.

ЖАРИЯЛАНДЫ
12.03.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/176723/>

Калменова Аккуштап Токмаханбетқызы

Лауазымы: Тәрбиеші

Түркістан облысы, Төлеби ауданы,

“Инабат-Ару” бөбекжай балабақшасы ЖМ

Кіріспе: Логикалық ойындар – бұл балалардың ойлау қабілеттерін дамытудың тиімді әдісі. Балабақшада қолданылатын логикалық ойындар баланың танымдық белсенділігін арттырып, білімге деген қызығушылығын оятуға көмектеседі. Мұндай ойындар арқылы балалар нақты мәселелерді шешуге, тапсырмаларды орындауға және жаңа ақпараттарды қабылдауға бейімделеді. Бұл мақалада логикалық ойындардың балалармен жұмыс жүргізудегі маңыздылығы мен артықшылықтары туралы толық ақпарат беріледі.

Негізгі бөлім:

Логикалық ойындардың баланың дамуына әсері.

Логикалық ойындардың басты артықшылықтарының бірі – олардың балалардың когнитивтік дамуына тікелей әсері. Ойындар ойлау процесін жандандырып, балаларды мәселелерді шешуге, түрлі жағдайларда шешім қабылдауға үйретеді. Бұл қабілеттердің дамуының негізгі аспектілері мыналар:

Талдау және салыстыру дағдылары -логикалық ойындар балаларды ақпаратты өңдеуге, оны талдауға және салыстыруға үйретеді. Мысалы, ойын барысында балалар екі немесе одан да көп нысандарды салыстырып, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын анықтауға тырысады. Бұл қабілет олардың өмірлік мәселелерді шешу қабілетін дамытады.

Зейін шоғырландыру. Логикалық ойындар барысында балалардың зейінін шоғырландыру қабілеті дамиды. Олар ойын шарттарын орындау үшін барлық назарын

бір міндетке бағыттауға мәжбүр болады. Бұл дағды олардың күнделікті өмірде де маңызды ақпаратты тиімді қабылдауына көмектеседі.

Есептерді шешу және тапсырмаларды орындау дағдылары. Логикалық ойындар балаларды қарапайымнан күрделіге дейінгі есептерді шешуге үйретеді. Олар ойлау процесін жетілдіріп, жаңа шешімдер іздеуге мүмкіндік береді. Әрбір ойын барысында балалар түрлі логикалық мәселелерді шешуге машықтанады, бұл олардың аналитикалық ойлауын дамытуға көмектеседі.

Шығармашылық қабілеттерін шыңдау. Логикалық ойындар балалардың шығармашылық ойлауын да дамытады. Олар стандартты шешімдерді іздеумен шектелмей, жаңа, шығармашылық жолдарды табуға тырысады. Бұл балалардың қиялын, ой-өрісін кеңейтіп, олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады.

Есте сақтау қабілетін жақсарту. Логикалық ойындар баланың ақпаратты есте сақтау және оны қажет кезде қайта еске түсіру қабілетін арттырады. Ойын барысында балаларға ойынның шарттарын, ережелерін есте сақтау қажет, бұл олардың ұзақ және қысқа мерзімді есте сақтау қабілеттерін дамытуға ықпал етеді.

Логикалық ойындардың түрлері

Балабақшада қолданылатын логикалық ойындардың түрлері өте көп және олардың әрқайсысы белгілі бір қабілетті дамытуға бағытталған. Логикалық ойындардың негізгі түрлері:

Жұмбақтар шешу. Жұмбақтар балаларды ойлауға, талдауға және өз білімдерін қолданып, шешім қабылдауға үйретеді. Бұл ойын түрі баланың тілін дамытып, сөздік қорын кеңейтеді.

Лабиринттер. Лабиринттер арқылы шығу жолын табу балалардың кеңістікті қабылдауын, жоспарлау және логикалық ойлау қабілеттерін дамытады. Олар бірнеше бағыттарды ой елегінен өткізіп, дұрыс шешімді табуға тырысады.

Пазлдар. Пазлдар құрастыру балалардың байқампаздығын, логикалық ойлауын және зейінін шоғырландыруын жетілдіреді. Пазлдардағы әрбір детальді дұрыс орналастыру үшін бала мұқият болу керек.

Құрастырмалар (конструкторлар). Конструкторлар балалардың кеңістікті қабылдау, жоспарлау және заттар арасындағы байланыстарды түсіну қабілеттерін дамытады. Бұл ойын түрі балалардың техникалық және шығармашылық ойлауын ынталандырады.

Математикалық тапсырмалар. Сандарды сәйкестендіру, топтастыру, қарапайым есептер шығару балалардың математикалық ойлау қабілеттерін дамытады. Олар сандар арасындағы байланыстарды түсініп, есептерді логикалық тұрғыдан шешуге

дағдыланады.

Баламен жеке жұмыс жүргізу

Логикалық ойындар балабақшада тек топтық түрде ғана емес, жеке жұмыс ретінде де қолданылады. Жеке жұмыс балаларға арнайы назар аударуға және олардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес ойындарды таңдауға мүмкіндік береді. Жеке жұмыс жүргізудің бірнеше маңызды аспектілері бар:

Өз жылдамдығымен жұмыс істеу. Әр бала жеке ерекшеліктеріне сәйкес белгілі бір ойын тапсырмаларын өз жылдамдығымен орындай алады. Бұл олардың ойын барысында жайлы сезінуіне және өзіне деген сенімділігін арттыруға көмектеседі.

Өзін-өзі бағалау. Жеке ойын тапсырмаларын орындау барысында балалар өз жетістіктерін бақылап, өзін-өзі бағалауды үйренеді. Бұл олардың өзіне деген сенімін нығайтады және өз қабілеттерін дамытуға ынталандырады.

Логикалық ойындарды қолданудың әдістемесі

Логикалық ойындарды қолданудың әдістемелік тәсілдері әрбір баланың даму деңгейін ескеріп, ойын процесін тиімді ұйымдастыруға бағытталған. Тәрбиешілердің ойындарды ұйымдастыруда қолданатын негізгі әдістері:

Мотивті ойындар. Балалардың қызығушылығын арттыру үшін ойынның сюжетін таңдап, оны балаға тартымды етіп көрсету. Мотивті ойындар балалардың зейінін шоғырландырып, ойынға белсенді қатысуға ынталандырады.

Деңгейлі тапсырмалар. Балалардың қабілетіне қарай ойынның қиындығын біртіндеп арттыру арқылы оларды күрделі тапсырмаларға бейімдейді. Бұл балалардың ойлау процесінің дамуына ықпал етеді.

Топтық жұмыс. Топтық ойындар балалардың бірлесіп жұмыс істеуіне, өзара көмек көрсетуге, бір-біріне түсіністікпен қарауға үйретеді. Бұл балалардың әлеуметтік дағдыларын дамытады.

Қайталама жаттығулар. Логикалық тапсырмаларды бірнеше рет қайталау балалардың ойлау процестерін нығайтады. Қайталама жаттығулар арқылы балалар логикалық ойындарда сенімділікпен жұмыс істейді.

Логикалық ойындардың әлеуметтік және психологиялық маңызы

Логикалық ойындар балалардың ақыл-ой қабілеттерімен қатар, олардың әлеуметтік және психологиялық дамуына да әсер етеді. Ойын барысында балалар өзара қарым-қатынас орнатып, бір-бірімен әрекеттесу дағдыларын жетілдіреді. Бұл балалардың:

- **Топта жұмыс істеу қабілетін;**

- **Өзін-өзі басқару дағдыларын;**
- **Көшбасшылық қасиеттерін** дамытуға ықпал етеді. Логикалық ойындар балалардың эмоционалдық тұрақтылығын дамытып, оларды жаңа ортада бейімделуге, қиындықтарды жеңуге үйретеді.

Қорытынды

Балабақшада логикалық ойындар балалардың танымдық және әлеуметтік дағдыларын дамытуда маңызды рөл атқарады. Ойындар балаларды өз бетінше ойлауға, шешім қабылдауға және тапсырмаларды орындауға үйретіп қана қоймай, оларды өмірге дайындайды. Логикалық ойындар арқылы балалардың өзіне деген сенімі артып, оқу процесіне деген қызығушылығы артады. Тәрбиешілер логикалық ойындарды дұрыс таңдап, қолданған жағдайда, балалардың ойлау қабілеттері дамып, олардың жан-жақты жетілуіне септігін тигізеді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Жұмабекова Ф. *Мектепке дейінгі педагогика: Оқу құралы.* – Астана: Фолиант, 2008. – 336 б.
2. Мухина В. С. *Мектеп жасына дейінгі балалар психологиясы: Қазақша аудармасы.* – Алматы: Мектеп, 1986 – 230 б.
3. Е.А.Носова, Р.Л.Непомнящая. *«Логика и математика для дошкольников» Санкт-Петербург 1997г*

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.